

Statusnotat

Tendenser og initiativer i den beskæftigelsesrettede handicapindsats

Center for Arbejdsmarked og Integration, ultimo april 2019

1. Udviklingstendenser i relation til kommunens handicappolitik

1.1 Landsdækkende politisk handicapudspil

Den beskæftigelsesrettede handicapindsats har fået større opmærksomhed, i takt med stigende mangel på arbejdskraft. Regeringens udspil "Flere mennesker med handicap skal i job" blev præsenteret 4-5 måneder forsinket i oktober 2018. Forsinkelsen betød, at det var begrænset, hvor meget udspillet indgik i de politiske drøftelser om Beskæftigelsesplan 2019. Men den nye handicappolitiske dagsorden blev sat, så der kan ske en kvalificering af initiativer frem mod Beskæftigelsesplan 2020. Det betyder, at der i stigende grad er initiativer på vej, som støtter op kommunens handicappolitik og tilhørende mål.

Regeringen lancerede målet om, at 13.000 flere handicappede skal i job frem mod 2025. Der findes imidlertid ingen dataregistre for, hvor mange borgere med handicap, som er i job. Derfor vil Beskæftigelsesministeriet fremadrettet lave en survey, hvor ministeriet spørger ind til borgernes egen opfattelse af handicap og tilknytning til arbejdsmarkedet. Det, som kommer tættest på registerdata af området i dag, er personer, som er i fleksjob. Figur 1 viser, at der er sket en stor stigning i brugen af fleksjobordningerne. Stigningen har været større i Slagelse, men kommunen kommer også fra et historisk lavere niveau (1,6 % af befolkningen i den arbejdsdygtige alder mod 2,0 % på landsplan).

Figur 1 **Antal personer i fleksjob i det enkelte år**

	2015	2016	2017	2018
Slagelse (antal)	709	763	841	907
Slagelse (indeksudvikling)	100	108	119	128
Landsplan (indeksudvikling)	100	105	112	121

Kilde: Jobindsats.dk

1.2 Handicapkompenserende ordninger

Fælles for de handicapkompenserende ordninger er, at de kan medvirke til at kompensere for de barrierer, som en person med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan møde i forhold til job, uddannelse eller et tilbud iværksat af jobcentret. De handicapkompenserende ordninger er derfor tæt relateret til kommunens vision i Handicappolitikken om at sikre beskæftigelse.

Ved de handicapkompenserende ordninger forstås personlig assistance, hjælpemidler, fortrinsadgang og løntilskud til nyuddannede med handicap (isbryderordning). Brugen af de handicapkompenserende ordninger finder primært sted i forhold til arbejdspladserne, og efterspørgslen er stigende. Samtidig opleves en stigende efterspørgsel i jobcentrets afdelinger for at bruge ordningerne til at få borgere med fysiske eller psykiske begrænsninger ud på arbejdsmarkedet. Det kan være enten i hybridpraktik, fleksjob eller ordinære beskæftigelser.

Jobcentret har ansat en nøgleperson på handicapområdet, der har nuanceret viden om de handicapkompenserende ordninger. Formålet er at sikre, at alle medarbejdere i jobcentret kan yde en målrettet indsats og løbende få relevante oplysninger om job og handicap og udbrede ordningerne. Udover nøglemedarbejderens lokale samarbejde sker administrationen af de handicapkompenserende ordninger i et samarbejde med Specialfunktion Job og Handicap (STAR), samt et velfungerende netværk af kommunale nøglepersoner. STAR arbejder henimod, at virksomhederne på sigt selv kan søge om personlig assistance og hjælpemidler via det digitale VITAS-system. Ved digitaliseringen bliver ordningerne dermed mere synlige for virksomhederne og lettere at tilgå.

Center for Arbejdsmarked og Integration er i gang med at opbygge et system, som fremadrettet i højere grad kan give overblik over udviklingen i bevillinger på handicapområdet. Aktuelt er status:

Personlig assistance - Udviklingen i forhold til at bevillige personlige assistanceordninger er stigende, ligesom de psykiske diagnoser bliver tiltagende repræsenteret. Aktuelt er der knap 70 borgere med personlige assistanceordninger. Bruttoudgifterne til personlig assistance var 5.207.955 kr. i 2016, 5.194.605 kr. i 2017 og 5.714.946 kr. i 2018.

Hjælpemidler - Det er ikke muligt at opgøre samlet økonomi til hjælpemidler for handicappede, da hjælpemidler til ikke-handicappede personer har været bogført samme sted. Der er kommet større fokus på at sikre udlån af hjælpemidler, fremfor blot at forære hjælpemidlerne væk. Hermed kan flere handicappede få gavn af hjælpemidlerne. Håndholdt opgørelse viser, at der i 2018 blev anvendt knap 300.000 kr. til hjælpemidler for 37 personer i ordinært job

til at sikre fastholdelse. Bevillingerne til hjælpemidler drejer sig oftest om: Høretekniskudstyr, læse/skrive-hjælpemidler til ordblinde samt specialsyede/indlæg i sikkerhedsfodtøj.

Fortrinsadgang - Offentlige arbejdsgivere er forpligtet til at give fortrinsadgang til personer med handicap, som søger opslåede stillinger i det offentlige, såfremt pågældende opfylder de uddannelsesmæssige krav. Jobcentret har de sidste 1½ år oplevet et stigende antal henvendelser fra offentlige arbejdspladser, som har haft ansøgere til samtale under påberåbelse af denne ret. Der modtages som oftest henvendelser fra 1-2 arbejdsgivere hver uge, som har haft personer til samtale og ikke ønsker at ansætte personerne. I disse tilfælde skal der efter kompensationsloven foregå en forhandling med Jobcentret, forinden arbejdspladsen meddeler en ansøger et afslag. Jobcentret skal sikre sig, at de pågældende ansøgere ikke fravælges som følge af handicap og vejlede den enkelte arbejdsplads om, at der er mulighed for hjælpemidler, personlig assistance eller særlig arbejdspladsindretning.

Løntilskud til nyuddannede med handicap (isbryderordningen) - Siden 2016 har 1 person været på ordningen, som i 2016 og 2017 i alt har kostet 91.418 kr.

2 Projekter og initiativer for borgere med handicap

2.1 Individuel Planlagt job (IPS)-projekt til personer med alvorlig sindslidelse

Projektet indebærer, at borgere med alvorlige sindslidelser under psykiatrien, får tilknyttet en jobkonsulent, der fra dag et har fokus på at få borgeren i arbejde. Parallelt bliver der fra Psykiatrien arbejdet med at kunne beholde jobbet via intensiv træning i sociale og kognitive færdigheder. Projektet blev etableret i 2017 som et driftssamarbejde mellem Psykiatrien Region Sjælland, Kalundborg, Sorø, Slagelse og Holbæk kommuner, som var nogle af de første, der prøvede konceptet i drift. Aktuelt tales der om at få projektet udbredt til flere kommuner på Sjælland, hvor der er et stort ønske og opbakning herom fra både Psykiatrien Sjælland og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

2.2 Kommunale prøvehandlinger – del af Budgetforlig 2019

Et resultat af budgetforlig 2019 var, at kommunen skulle arbejde med såkaldte prøvehandlinger. Det har bl.a. betydet, at alle førtidspensionister skal tilbydes muligheden for at arbejde som frivillig i idrætsklubber og dermed i første omgang sikres en større livskvalitet og måske et skånejob på sigt.

2.3 Satspuljemidler rettet mod handicapindsatsen på beskæftigelsesområdet

I satspuljen for 2019-2022 er der afsat 128,4 mio. kr. til 11 initiativer, som skal medvirke til, at flere med handicap kommer i job frem mod 2025. Et af områderne er "Pulje til projekter med virksomhedsrettede indsatser for personer med handicap" (21.2 mio. kr.). Her er CABI, som er en selvejende institution under Beskæftigelsesministeriet, projektejer på en tværkommunal ansøgning, hvor Slagelse i første omgang har tilkendegivet interesse for at deltage. Projektets indsatsmodel handler om at kompetenceudvikle ca. 30 medarbejdere, så de i højere grad kan spotte psykiske/kognitive funktionsnedsættelser og kompensere dem i jobbet. Oplysninger om de øvrige initiativer kan læses i bilaget om satspuljeforliget.

3. Mødet mellem borgere med handicap og kommunen

De seneste år er der kommet stadig større dokumentation for og bevidsthed om, at relationen til borgeren og antallet af sagsbehandlerskift har afgørende betydning for, at udsatte borgere kommer i beskæftigelse. Forsøgsprojekterne "Flere skal med" og "Håndholdt indsats i ressourceforløb" har bl.a. handlet om at sikre, at sagsbehandlere bliver bedre til at motivere, medinddrage og skabe sammenhæng. Samme principper er gældende for indsendte frikommuneansøgning, hvor temaet er "at sikre borgeren en øget individuel fleksibilitet og øget mulighed for at samskabe på vej til, undervejs i og på vej væk fra rehabiliteringsteamet".

"Aftalen om bedre veje til uddannelse og job" betyder også, at kommunen er i gang med at etablere en sammenhængende ungeindsats. Der arbejdes henimod, at det bl.a. kommer til at indebære én plan, hvor alle indsatser for med den unge kan samles, tværgående teams hvor plan aftales og følges op på, samt en gennemgående kontaktpersonordning.

Ovenstående tendenser i mødet med borgeren understøttes af en politisk aftale om at samle en lang række love og regler på beskæftigelses- og socialområdet til én ny "hovedlov". Fra 2021 skal alle kommuner kunne tilbyde et sammenhængende forløb med udgangspunkt i én samlet udredning og handleplan for borgere eller familier med mange indsatser og kontaktpersoner.